

Bijlage

Startblokken en basisontwikkeling

Deze bijlage hoort bij de beschrijving van de interventie 'Startblokken en basisontwikkeling', zoals die is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies.

Meer informatie: www.nji.nl/jeugdinterventies

Schema A: voorbeelden sociaal-emotionele ontwikkeling

Voorbeelden:

Subdoelgroep	Voorbeeld subdoel
Baby's	Betrokkenheid: Geboeid en gemotiveerd bezig zijn met materiaal
Dreumesen	Welbevinden: Zichtbaar plezier hebben aan het meedoen in activiteiten (door houding, gedrag, mimiek)
Peuters	Zelfsturing: Initiatief tonen om samen met anderen te spelen
Kleuters	Betrokkenheid: Tijdens een activiteit kunnen uitleggen waar hij/zij mee bezig is
Schoolkinderen	Zelfsturing: Zelf een plan maken bij het uitvoeren van een activiteit

Schema B: voorbeelden rekenen/wiskunde

Voorbeelden:

Subdoelgroep	Voorbeeld subdoel
Dreumesen	Voorwerpen sorteren die dezelfde functie, kleur of grootte hebben
Peuters	Noemen van namen van telwoorden (bijvoorbeeld in liedjes en prentenboeken)
Kleuters	Eenvoudige plattegronden (bijvoorbeeld van de klas) kunnen lezen, kunnen tekenen en kunnen toelichten
Schoolkinderen	Kunnen aflezen van verschillende eenvoudige grafische voorstellingen, zoals een cirkel waarin de dagindeling wordt aangegeven of een staafgrafiek waarin lengtes van kinderen zijn afgebeeld met stroken

Schema C: voorbeelden taalontwikkeling

Voorbeelden:

Subdoelgroep	Voorbeeld subdoel
Baby's	Geluiden en gebaren gebruiken om contact te zoeken met volwassenen en andere kinderen
Dreumesen	Nieuwe woordbetekenissen actief gebruiken in gezamenlijke activiteiten
Peuters	Argumenten kunnen geven voor keuzes die het kind maakt tijdens spel (bijvoorbeeld t.a.v. het op zich nemen van een bepaalde rol)
Kleuters	Met een volwassene of ouder kind meelesen in prentenboeken en daarna door navertellen of naspelen laten zien dat het verhaal goed begrepen is
Schoolkinderen	Zelf teksten schrijven met steeds conventionele spelling

Tabel 1. Ontwikkeling spel van 0-8, gebaseerd op Hagenaar en Vingerhoets (2011, p. 48).

Leeftijd	0-1	1-2	2-3	3-3 ½	3 ½-4	4-6	6-8
Soort spel	Emotieverbonden contactspel	Objectgebonden contactspel	Manipulerend spel	Rolgebonden handelen	Eenvoudig rollenspel	Volontwikkel rollenspel	Thematisch rollenspel
Voorbeeld activiteiten	Samen fruithapje eten Verschillende soorten proeven	Fruit pakken, voelen, ruiken, proeven	Fruitmand vullen Sap maken	In de huishoek spel met nepfruit Soorten fruit	Fruitkraam: spel met nepfruit Boodschapenlijstje maken	Fruitkraam en huishoek: rollenspel fruit maken van kosteloze materialen kopen en verkopen	Groenteboer : In- en verkoop, reclame

Tabel 2: thema's en activiteiten voor verschillende leeftijdscategorieën

Leeftijdscategorie	Thema	Activiteiten
0- 2,5 jaar	Naar bed gaan	Gesprek over wel of geen licht aan (zien dat niet iedereen dezelfde voorkeuren heeft)
		Welk bedje past bij jou, groot of klein? (meten)
		De baby in bed leggen: baby's en peuters worden samen betrokken bij het bedritueel van de baby en alle handelingen die daarbij horen (plannen, woordenschat)
2,5- 4 jaar	Verjaardag	Uitnodigingen maken (tekenen en schrijven)
		Tafel dekken voor de gasten (ordenen en tellen)
		Gesprek over eigen verjaardagsfoto's (verbinding met thuis, woordenschat)
4-8 jaar	De tuin	Zelf een insectenhotel maken voor verschillende soorten insecten (rekenen/wiskunde), informatieve boeken lezen over insecten in de tuin (begrijpend lezen, woordenschatuitbreiding).
		Bezoek aan een bloemenkraam (de wereld buiten school verkennen, in gesprek gaan)
		Onderzoek naar aanleiding van vragen van de kinderen, bijvoorbeeld: zijn planten altijd groen (begrijpend lezen, woordenschatuitbreiding, mondelinge taalvaardigheid, betogen, zelfsturing).